

överta de ärenden, som nu handläggs av byggnadsstyrelsens kulturhistoriska byrå och riksantikvarieämbetet gemensamt, samt att byggnadsstyrelsens kulturhistoriska byrå därefter måtte upphöra.

Stockholm den 22 januari 1958

Christer Olofson

Arvid Nilsson

i Lönsboda

Nr 60

Av herr **Gustafsson** i Uddevalla m. fl., i *anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till företagareföreningar m. fl.*

I årets statsverksproposition hemställer Kungl. Maj:t att riksdagen måtte anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kronor till bidrag till företagareföreningar m. fl. för budgetåret 1958/59, därav 200 000 kronor till företagareföreningarnas administrationskostnader. Beträffande den sistnämnda delen av anslaget innebär Kungl. Maj:ts hemställan en reducering med 815 000 kronor i jämförelse med vad riksdagen anvisat för innevarande budgetår. Kungl. Maj:t synes anse att ifrågasvarande administrationsanslag helt bör upphöra efter en viss övergångstid.

Som motivering för den ifrågasatta reduceringen anföres, att företagareföreningarna har möjligheter till så betydande ränteinkomster av sin utlåningsverksamhet, att dessa tillsammans med det föreslagna reducerade statsbidraget och övriga intäkter bör vara tillräckligt stora för att täcka administrationskostnaderna.

Syftet med företagareföreningarnas verksamhet är bl. a. att söka åstadkomma bättre försörjningsmöjligheter för befolkningen inom områden med mindre utvecklade och differentierade näringsliv genom att bl. a. främja hantverk och småindustri. En väsentlig form i detta stöd är upplysnings- och rådgivningsverksamhet samt i viss omfattning även kreditstöd.

Erfarenheterna visar, att företagareföreningarna lyckats väl med sina uppgifter, vilket även vid många tillfällen har vitsordats av statsmakterna, men behovet av en differentiering och utveckling av näringslivet framför allt på landsbygden synes ha ökat under senare tid. Alla krafter bör förenas i ansträngningarna att nå de syftsmål företagareföreningarna har uppsatt.

Av vikt är att framhålla, att företagareföreningarnas huvuduppgift varken är eller får vara utlåningsverksamhet. Det primära i dess uppgifter bör

alltfört vara att genom upplysnings- och rådgivningsverksamhet underlätta för företagare att etablera sig framför allt inom ur lokaliseringssynpunkt önskvärda områden. Låneverksamheten bör vara ett visserligen viktigt men ändock sekundärt instrument i arbetet.

Om Kungl. Maj:ts förslag bifalles i denna del skulle följderna kunna bli att företagareföreningarna kommer att i högre grad inrikta sitt intresse på låneverksamhet. De skulle bli angelägna att placera sina medel på ett ur ekonomisk synpunkt så fördelaktigt sätt som möjligt. Det är icke alltid säkert, att dessa intressen helt sammanfaller med dem som bör vara företagareföreningarnas huvuduppgift.

Den räntesats, som gäller för de statliga lånen till företagareföreningarna, är — efter två räntefria år — 3,5 procent. I nuvarande ränteläge kan, om en marknadsmässig räntesats tillämpas, en icke obetydlig räntevinst göras. Företagareföreningarnas förtroenderåd har rekommenderat de anslutna föreningarna att tillämpa en räntesats av 6,5 procent. De flesta föreningarna har anpassat sin ränta därefter, men vissa föreningar har av olika skäl icke höjt räntan till denna nivå. Om det marknadsmässiga ränteläget skulle sjunka skulle därmed företagareföreningarna få mindre möjligheter att utöva sin verksamhet, om riksdagen skulle följa Kungl. Maj:ts förslag.

I statsverkspropositionen till 1955 års riksdag uttalade föredragande departementschefen — utan gensaga från riksdagen — att man principiellt som villkor för att statsbidrag skall utgå till företagareföreningarna bör förutsätta, att väsentliga bidrag inflyter till desamma från annat håll. Sådana bidrag har också på senare år tillkommit i betydande omfattning. Sålunda beviljades föreningarna av landsting och kommuner för år 1957 i administrationsbidrag sammanlagt 855 000 kronor. Om staten kraftigt reducerar sin bidragsgivning för att på längre sikt kanske helt upphöra därmed, riskerar man att landsting och kommuner icke känner sig stimulerade i sin bidragsgivning.

Vi bestrider inte att företagareföreningarna för närvarande synes ha inkomster, som tillsammans med det av Kungl. Maj:t föreslagna statsbidraget av 200 000 kronor borde kunna täcka deras administrationskostnader. Men vi ifrågasätter om inte staten borde mera aktivt engagera sig i bidragsgivningen genom att höja anslaget till administrationskostnaderna i jämförelse med vad som nu föreslås. Som täckning för dessa merutgifter borde föreningarna inleverera till statsverket den del av ränteinkomsterna å de statliga lånen, som utgör mellanskillnaden av den av föreningen tillämpade räntesatsen och 5 procent. Med en räntesats av 6,5 procent skulle denna mellanskillnad i fråga om ränteinkomsterna uppgå till cirka 635 000 kronor. Med tillämpning av nuvarande varierande räntesatser inom de olika föreningarna skulle ifrågavarande inkomster uppgå till cirka 400 000 kronor.

Med hänvisning till det ovan anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta

att till Bidrag till företagareföreningar m. fl. för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 1 100 000 kronor, varav 600 000 kronor till administrationsbidrag, samt

att mellanskillnaden av ränteinkomsten mellan den av företagareföreningarna å statliga lånemedel tillämpade räntesatsen och 5 procent skall inlevereras till statsverket.

Stockholm den 22 januari 1958

Gunnar Gustafsson

i Uddevalla

Evert Svensson

i Kungälv

Olof Andreasson

Carl E. Johansson

Ernst V. Staxäng

C. O. Carlsson

Olof Johansson

Birger Nilsson

Rune Johansson

R. Lassinantti

i Norrköping